

Janez Marolt

(6. 8. 1943 – 28. 6. 2023)

28. junija 2023 je umrl teolog, zgodovinar, primerjalni književnik in predavatelj na Univerzi v Ljubljani in na Univerzi v Mariboru izr. prof. dr. Janez Marolt.

Janez Marolt je svojo študijsko pot začel na Teološki fakulteti v Ljubljani, kjer je diplomiral leta 1969 in magistriral leta 1971 na temo o kartuzijanih na Slovenskem do začetka reformacije. Po izstopu iz duhovniške službe (1972) je začel in nato leta 1977 tudi zaključil študij zgodovine in primerjalne književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

Pod mentorstvom prof. dr. Frana Zwitterja je napisal diplomsko nalogo o času Jožefa II., pod mentorstvom prof. dr. Janka Kosa pa nalogo o pesniškem opusu Franceta Vodnika. Na ljubljanski Filozofski fakulteti je leta 1990 pod mentorstvom prof. dr. Jožeta Kastelica tudi doktoriral z disertacijo *Zgodovina naših krajev od leta 235 do 284 v luči *Scriptores Historiae Avgustae**. V njej je poleg obsežne študije o naravi tega poznoantičnega dela, ki prinaša biografije rimskih cesarjev, uzurpatorjev, pretendentov in predvidenih naslednikov od leta 117 do leta 284, analize zgodovine raziskav, rokopisne tradicije, izvrednotenja in komentiranja podatkov pomembnih za naš prostor – ob vključitvi izsledkov arheoloških, epigrafskih in numizmatičnih raziskav – pripravil tudi prevode življenjepisov vladarskih oseb od leta 235 do leta 284.

Leta 1987 je postal asistent na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru, leta 1991 docent in leta 2007 (takrat že na Filozofski fakulteti) izr. prof. za starejšo zgodovino, stari vzhod ter grško in rimsko zgodovino. Zgodovino starega vzhoda je predaval tudi na Oddelku za zgodovino in Oddelku za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. V okviru predmeta Stare kulture je predaval o zgodovini Egipta, Izraela, Mezopotamije, Indije, Perzije, o visokih kulturah južne Amerike in Male Azije. Tako na ljubljanski kot na mariborski Medicinski fakulteti je predaval tudi o medicinski latinski terminologiji. Bil je mentor številnih zaključnih del študentov na obeh omenjenih univerzah. Teme so bile zelo različne, tako s področij grške in rimske zgodovine, kot kultur starega vzhoda, Kitajske, ameriških

staroselskih ljudstev, antičnih verstev in podobno. Med študenti in strokovnimi kolegi je bil znan tudi po številnih ekskurzijah, ki jih je organiziral, med drugim na Sicilijo, v Grčijo, Turčijo, Izrael in Egipt. Vse te dogodke je ponavadi popestril s priložnostnimi predavanji in diskusijami. Upokojil se je februarja 2012, a je ohranil še del pedagoških obveznosti.

Teme Maroltovih strokovnih in znanstvenih razprav in knjig so zelo različne. Pisal je med drugim o zgodovini krščanstva, Svetem pismu, klinopisnih besedilih pravne vsebine, Judih na slovenskem, antični medicini, Zakoniku dvanajstih plošč, antični arhitekturi, slovenskih gradovih (Brdo, Strmol, Snežnik), Gorenjski in drugih temah. S predavanji se je udeleževal različnih strokovnih in znanstvenih zborovanj, leta 1994 je sodeloval tudi na odmevnem mednarodnem simpoziju ob 1600- obletnici bitke pri Frigidu (394) v Vipavski dolini, ki je potekal na dvorcu Zemono.

Janez Marolt je bil vedno aktiven tudi v kulturnem življenju, še posebej v svojem domačem kraju Nožice. V devetdesetih letih prejšnjega stoletja se je pridružil Kulturnemu društvu Jože Gostič Homec in leta 2023 prejel priznanje za njegovega častnega člana. Aktivno je sodeloval tudi pri krajevnem glasilu Vaščan, za katero je napisal vrsto člankov, bil je tudi glavni urednik velike monografske publikacije z naslovom Pod Homškim hribom, ki je izšla leta 2021. Knjiga pri naša vrsto člankov in dokumentarnega gradiva o zgodovini in znamenitostih vasi Šmarca, Nožice, Homec in Preserje, več prispevkov je napisal tudi sam, med njimi tudi o arheoloških najdbah v porečju Kamniške Bistrice in o življenju nekaterih osebnosti iz domačega kraja.

Dejaven je bil tudi kot član Zgodovinskega društva. Med letoma 1988 in 1992 je bil tajnik Zveze zgodovinskih društev Slovenije, o čemer priča več njegovih prispevkov v Zgodovinskem časopisu. V dveh mandatih (1992–1996 in 1996–2000) je bil član upravnega odbora Prešernovega sklada.

Janez Marolt je bil vedno tudi prijazen in zanimiv sogovornik, znal je pridobiti naklonjenost občinstva in zanimanje študentov za področja, o katerih je predaval. Bil je tudi velik ljubitelj gora. Pokopan je ob cerkvi na njemu domačem in ljubem Homškem hribu, na katerega se je pogosto povzpel. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Milan Lovenjak